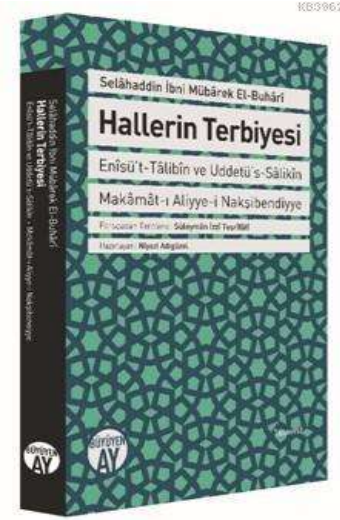

TANITMA: Niyazi ADIGÜZEL, *Hallerin Terbiyesi*, Büyüyen Ay, İstanbul 2018, 246 s.

Büşra KAPLAN¹

Osmanlı Türkçesinden aktaran ve sadeleştiren: Dr. Öğr. Üyesi Niyazi Adıgüzel, *Hallerin Terbiyesi*

Farsçadan Osmanlı Türkçesine çeviren: Süleymân İzzî Teşrifâtî, *Enîsü't Tâlibîn ve Uddetü's Sâlikîn - Makâmât-ı Aliyye-i Nakşibendiyye*

Müellif: Selâhaddin İbni Mübârek El-Buhârî: *Enîsü't Tâlibîn ve Uddetü's Sâlikîn*

Büyüyen Ay Yayınları, İstanbul, Nisan 2018, 246 s.

ISBN: 978-605-2071-54-0

Enîsü't Tâlibîn ve Uddetü's Sâlikîn isimli eser, Selâhaddin İbni Mübârek El-Buhârî tarafından Farsça olarak kaleme alınmıştır. Bu eserin Türkçeye kazandırılması gerektiğini düşünen Süleymân İzzî Teşrifâtî, eseri Makâmât-ı Aliyye-i Nakşibendiyye adıyla Osmanlı Türkçesine tercüme etmiştir. Yazma halindeki eseri Bahriye Firkateyn kâtiplerinden Ali Kadri, Farsça asıl nüshası ile karşılaştırıp hata ve eksikliklerini gidererek 27 Rebülevvel 1328/8 Nisan 1910 Cuma günü basmıştır. Dr. Öğr. Üyesi Niyazi Adıgüzel de eseri "Hallerin Terbiyesi" adı ile sadeleştirip günümüz Türkçesine aktararak yayıma hazırlamıştır.

Eser, Hâce Bahâüddin Nakşibend (k.s.) hazretlerinin hayatı, görüşleri, menkıbeleri ile Nakşibendî yolunun usul ve esaslarını ihtiva etmektedir. Kitap bir önsöz ve dört kısımdan meydana gelmektedir. Önsözde; Dr. Öğr. Üyesi Niyazi Adıgüzel tarafından kitabın müellifi ile mütercimi hakkında, daha sonra ise içeriği ve eserin günümüz Türkçesine aktarılırken uygulanan yayımlama tekniği ile ilgili kısaca bilgi verilmiştir. Böylelikle, okurların metni okurken metinde geçen kişileri ve terimleri anlamlandırmaları için kolaylık sağlanmıştır.

Önsöz ile birinci kısım arasında, içindekiler kısmında başlıklandırılmayan bir bölüm bulunmaktadır. Bir açıdan sebebi telif de denilebilecek bu bölümün önüne kitaba giriş yapıldığının belli olmasını kolaylaştıran, orijinal eserin matbu nüshasının tıpkıbasımı yerleştirilmiştir. Burada, Süleymân İzzî Teşrifâtî bu kitabı neden tercüme ettiğini açıklamıştır. Bölümün son kısmında ise kitabının alt başlıklarını vermiştir.

Kitaba giriş yapıldıktan sonra birinci kısım; "Velayet ve Veli" başlığı altında toplanmıştır. Burada; "velayet" ve "veli" kavramlarının ne olduğu açıklanmış ve bu açıklamalar çeşitli alıntılarla desteklenmiştir. Eser yayıma hazırlanırken, ayet, hadis ve muteber kitaplardan yapılmış olan bu alıntıların kaynakları hazırlayan tarafından dipnotta gösterilerek okuyucuya kolaylık sağlanmıştır.

1 Arş. Gör., Kırklareli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, (Kırklareli, Türkiye), busrakaplan90@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-4854-2717 [Makale kayıt tarihi: 14.02.2019-kabul tarihi: 16.03.2019; DOI: 10.29000/rumelide. 541099]

Birinci kısım alt başlıklara ayrılmazken yazar ikinci kısmı ikiye ayırmıştır. Öncesinde, Hâce Bahâüddin Nakşibend (k.s.) hazretlerinin ilk manevi hallerinin nasıl ortaya çıktığından bahsedilmiştir. Ardından “Hâcegân” adı verilen Nakşi silsilesi hakkında bilgi verilmiştir. İlk bölümde silsiledeki isimlerden ara ara bahsedildiğinden ikinci bölümde silsile tam sıralama ile okuyucuya verilmiştir. Bölüm sonuna Hâce Bahâüddin Nakşibend (k.s.) hazretlerinin soy silsilesi de eklenmiştir. Bu kısım, “Hâce Bahâüddin Nakşibend (k.s.) Hazretlerinin Tasavvuf Yolundaki İlk Manevi Halleri Ve Hâcegân Yolu Silsilesi Hakkındadır” ve “Hâcegân Silsilesinin Zikri Hakkındadır” isimleri ile başlıklandırılmıştır.

Üçüncü kısım ise “Yüce Tarikatın Büyük Şeyhi Hâce Bahâüddin Nakşibend (k.s.) Hazretlerinin Güzel Ahlakı ile İyi Hal ve Davranışlarını, Tarikat Nisbetini, Dervişleriyle Olan Sohbetlerinin Neticeleriyle Muamele Tarzlarını, Ayrıca Her Durumda Hakikatleri ve Hoş Sözleri İçine Alan Mübarek Lafızlarından Zuhur Eden Hikmetli Sözleri Açıklar” olarak başlıklandırılmıştır. Bu kısımda, yazar bizzat kendisinin şahit olduğu ya da birilerinden duyarak rivayet ettiği mevzuları ele almıştır. Genel olarak, Hâce Bahâüddin Nakşibend (k.s.) hazretlerinin dâhil olduğu olaylar ve bu olaylara karşı sergilediği tavırlar bir ders niteliğinde okurun önüne serilmiştir.

Son kısım ise “Hâce Bahâüddin Nakşibend (k.s.) Hazretlerinin Velâyet Deryası Dalgalandıkça Zaman Zaman Zuhura Gelen Keramet ve Makamları” başlığını taşımaktadır. Bu kısım ise tamamen rivayetlere dayanılarak yazılmıştır. Yazar, bazen râvînin adını tam olarak zikrederek bazen de sadece “Rivayet olunmuştur” diyerek Hâce Bahâüddin Nakşibend (k.s.) hazretleri hakkında anlatılan kerametleri derleyip, aktarmıştır. Hazırlanan eserin sonuna, bu sefer eserin Farsça orijinalinin yazma nüshasının ilk sayfası tıpkıbasım şeklinde konularak eser tamamlanmıştır.

Dr. Öğr. Üyesi Niyazi Adıgüzel tarafından, hem matbu hem de yazma nüshanın karşılaştırılmasıyla sadeleştirilerek günümüz Türkçesine aktarılan bu eser, tasavvuf ve özellikle Nakşibendî tarikatı hakkında önemli bilgiler içermektedir. Bu yönüyle; tasavvuf başta olmak üzere her alandan ilgililerin rahatlıkla okuyup anlayabileceği bir biçimde hazırlanıp, okuyucunun istifadesine sunulmuştur.